

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

DIREKTORAT ZA TRG DELA IN ZAPOSLOVANJE

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 76 04

F: 01 369 76 69

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE RS ZA KOMUNICIRANJE
Gregorčičeva 25
1000 Ljubljana

e-naslov: gp.ukom@gov.si

Številka: 119-40/2015-2

Datum: 28. 9. 2015

**Zadeva: SAMODEJNI VPIS V EVIDENCO BREZPOSELNIH OSEB - predlog št.
6919-237 - stališče glede predloga državljana**

Spoštovani!

Prejeli smo vašo zahtevo za posredovanje ustreznega odgovora na predlog državljana, posredovan preko spletnega orodja predlagam.vladi.si.

Analiza obstoječega stanja:¹

1. STATUS BREZPOSELNOSTI IN PRIJAVA V EVIDENCO BREZPOSELNIH OSEB

V skladu z določbo 10. člena Zakona o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12-ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14-ZPDZC-1 in 47/15-ZZSDT) se za brezposelno osebo po tem zakonu šteje le oseba, ki se prijavi pri Zavodu RS za zaposlovanje, in sicer v evidenco brezposelnih oseb.

8. člen ZUTD v prvem odstavku določa, da se za brezposelno osebo po tem zakonu šteje iskalec zaposlitve, ki je zmožen za delo, prijavljen na zavodu, aktivno išče zaposlitev in je pripravljen sprejeti ustrezno oziroma primerno zaposlitev, ki mu jo ponudi zavod ali drug izvajalec storitve posredovanja zaposlitve ter:

- ni v delovnem razmerju;
- ni samozaposlen;

¹ Glede na to, da posredovana zahteva vsebuje več predlogov, smo jih razdelili po točkah, kot si sledijo v analizi obstoječega stanja ter samega predloga.

- ni poslovodna oseba v osebni družbi in enoosebni družbi z omejeno odgovornostjo ter
- zavodu;
- ni kmet;
- ni upokojenec;
- nima statusa dijaka, vajenca, študenta ali udeleženca izobraževanja odraslih, mlajšega od 26 let.

Navedeni pogoji morajo biti izpolnjeni ves čas vodenja osebe v evidenci brezposelnih oseb.

Za brezposelno osebo se po tem zakonu štejejo tudi tujec z državljanstvom države, ki ni članica EU, EGP ali Švicarske konfederacije in ima prost dostop na slovenski trg dela, tujec z veljavnim enotnim dovoljenjem za prebivanje in delo, izdanim na podlagi soglasja za zaposlitev, samozaposlitev ali delo, tujec z modro karto EU ter tujec, ki v Republiki Sloveniji prebiva na podlagi dovoljenja za začasno prebivanje ali potrdila o pravočasno vloženi vlogi za izdajo nadaljnega dovoljenja za prebivanje ter na podlagi zaposlitve ali samozaposlitve izpolnjuje pogoje za prejemanje denarnega nadomestila za primer brezposelnosti v Republiki Sloveniji, dokler prejema to nadomestilo.

Nadalje se za brezposelno osebo šteje tudi oseba, ki se izobražuje ob delu, na podlagi katerega je bila vključena v zavarovanje za primer brezposelnosti, če se prijavi na zavodu zaradi uveljavitve pravice iz zavarovanja in z namenom aktivno iskati drugo zaposlitev ob nadaljevanju izobraževanja. Za brezposelno osebo se takšna oseba šteje ves čas prejemanja denarnega nadomestila in po prenehanju prejemanja denarnega nadomestila, dokler izpolnjuje vse obveznosti brezposelnih oseb. Za brezposelno osebo se šteje tudi oseba, ki se je v izobraževanje vključila med ali po prenehanju prejemanja denarnega nadomestila za primer brezposelnosti, dokler aktivno išče zaposlitev in izpolnjuje ostale obveznosti brezposelnih oseb.

Na podlagi 2 člena Pravilnika o prijavi in odjavi iz evidenc, zaposlitvenem načrtu, pravicah in obveznostih pri iskanju zaposlitve ter nadzoru nad osebami, prijavljenimi v evidencah (Uradni list RS, št. 106/10 in 10/14; v nadaljevanju: pravilnik) zavod prične voditi osebo v evidenci brezposelnih oseb na podlagi njene prijave, preneha pa jo voditi v navedeni evidenci brezposelnih oseb na podlagi njene odjave ali po uradni dolžnosti. 4. člen pravilnika nadalje določa, da se oseba, ki je vložila prijavo v evidenco brezposelnih oseb in izpolnjuje zakonske pogoje za prijavo, prične voditi v evidenci brezposelnih oseb in pridobi status brezposelne osebe.

V skladu z 9. členom pravilnika se lahko v evidenco brezposelnih oseb vpišejo in se v njej vodijo samo osebe, ki so se prijavile pri zavodu z izpolnitvijo obrazca »Prijava v evidenco brezposelnih oseb (obr. BO/1)«, v nadaljnjem besedilu: obrazec prijave), ki je objavljen na spletni strani zavoda in vključen v e-storitve zavoda ter izpolnjujejo ostale pogoje za pridobitev statusa brezposelne osebe, določene v zakonu; za ugotavljanje izpolnjevanja pogojev za vpis in vodenje v evidenci brezposelnih oseb, določenih v zakonu, zavod pridobiva podatke iz uradnih evidenc in po potrebi tudi od stranke. 10. člen pravilnika nadalje določa način prijave v evidenco brezposelnih oseb, in sicer z izpolnitvijo in lastnoročnim podpisom obrazca prijave s strani osebe neposredno pri uradni osebi zavoda; za dan prijave se šteje dan izpolnitve in lastnoročnega podpisa obrazca prijave. Oseba lahko izpolnjen in lastnoročno podpisan obrazec prijave zavodu posreduje tudi po pošti; v tem primeru se za dan prijave šteje dan, ko zavod prejme obrazec prijave, v primeru, da ga oseba odda priporočeno, pa se za dan prijave šteje dan oddaje pošiljke na pošto. Oseba se lahko prijavi v evidenco brezposelnih oseb tudi preko e-storitev zavoda z elektronsko prijavo v skladu s pogoji in na način, predpisan v splošnem aktu iz

drugega odstavka 127. člena ZUTD; za dan prijave se šteje dan, ko je obrazec prijave prejel informacijski sistem za prijavo v evidenco. Na podlagi 11. člena pravilnika lahko oseba za prijavo v evidenco brezposelnih oseb določi pooblaščenca, ki ima lahko splošno pooblastilo ali posebno pooblastilo za posamezna dejanja v postopku prijave (v primeru dvoma v pristnost pooblastila se lahko s sklepom zahteva upravna overitev lastnoročnega podpisa pooblastitelja).

V skladu z 12. členom pravilnika so za prijavo obvezni naslednji dokumenti:

- izpolnjen in lastnoročno podpisan obrazec prijave in
- javna listina za dokazovanje istovetnosti osebe (v nadaljnjem besedilu: osebni dokument s sliko), ki se predloži na vpogled, razen v primeru elektronske prijave s kvalificiranim digitalnim potrdilom.

Na podlagi 13. člena pravilnika lahko zavod, kadar podatkov ni mogoče pridobiti iz uradnih evidenc, ob prijavi zaradi pridobitve podatkov o delovni in zavarovalni dobi ter izobrazbi od osebe zahteva tudi predložitev:

- delovne knjižice, če je bila osebi izdana,
- spričevala ali diplome o pridobljeni izobrazbi,

Če oseba uveljavlja pravico do denarnega nadomestila za primer brezposelnosti, mora ob prijavi predložiti še pogodbo o zaposlitvi za določen čas ali odpoved pogodbe o zaposlitvi ali drugo listino, iz katere je razviden razlog prenehanja pogodbe.

14. člen pravilnika določa, da zavod prične voditi osebo v evidenci brezposelnih oseb z dnem prijave na zavodu. S tem dnem se začnejo voditi v evidenci brezposelnih oseb tudi osebe, ki so na zahtevo zavoda v roku dopolnile manjkajočo dokumentacijo. V skladu z 19. členom pravilnika odjava iz evidence brezposelnih oseb poteka na enak način kot prijava, pri čemer se smiselno uporabljajo določbe 10. in 14. člena tega pravilnika.

Nadalje 129. člen ZUTD določa razloge za prenehanje vodenja osebe v evidenci brezposelnih oseb, in sicer v primerih, ko:

- oseba ni več brezposelna po določbah tega zakona;
- se oseba sama odjavi iz evidence brezposelnih oseb ali iz evidence oseb, vključenih v programe APZ;
- oseba odkloni vključitev v program APZ ali krši obveznosti, sprejete s pogodbo o vključitvi v program APZ;
- oseba odkloni ustrezno ali primerno zaposlitev ali si pri razgovoru za zaposlitev ne prizadeva za pridobitev zaposlitve;
- oseba ni dala resničnih podatkov o izpolnjevanju pogojev za pridobitev statusa brezposelne osebe ali statusa osebe, vključene v program APZ;
- je po predpisanem postopku ugotovljen obstoj razloga, zaradi katerega oseba začasno ni zaposljiva;
- pripor traja več kot šest mesecev ali če nastopi prestajanje zaporne kazni v trajanju šest mesecev ali več;
- pristojni organ ugotovi, da oseba dela oziroma je delala ali je oziroma je bila zaposlena na črno;
- oseba ni aktivni iskalec zaposlitve, razen če je te obveznosti oproščena z zaposlitvenim načrtom;
- oseba odkloni podpis zaposlitvenega načrta skladno s šestim odstavkom 113. člena tega zakona.

V skladu z 20. členom pravilnika zavod preneha voditi brezposelno osebo v evidenci brezposelnih oseb na podlagi razlogov iz 129. člena zakona, in sicer v primerih iz:

- (a) prve alineje – z dnem nastanka razloga za prenehanje vodenja v evidenci, ki se ugotovi z vpogledom v uradne evidence, če se oseba ni sama odjavila pred tem dnem;
- (b) druge alineje – z dnem odjave;
- (c) tretje, četrte, pete in devete alineje – z dnem dokončnosti odločbe organa prve stopnje o prenehanju vodenja v evidenci brezposelnih oseb;
- (č) šeste alineje – z dnem, ko se na podlagi zaposlitvenega načrta ugotovi, da je postala začasno nezaposljiva;
- (d) sedme alineje – z dnem poteka šestih mesecev od uvedbe pripora ali z dnem nastopa prestajanja zaporne kazni;
- (e) osme alineje – z dnem, ko je po zakonu, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanja na črno, vzpostavljena zakonska domneva o sklenjenem delovnem razmerju za nedoločen čas ali ko zavod prejme obvestilo o pravnomočnosti odločbe o delu na črno;
- (f) desete alineje – z dnem odklonitve podpisa zaposlitvenega načrta, katerega vsebina temelji na dokončni odločbi iz šestega odstavka 113. člena zakona.

* Več informacij o prijavi v evidenco brezposelnih oseb na spletnem mestu: http://www.ess.gov.si/iskalci_zaposlitve/prijava_brezposelne_osebe

2. DELO ZAVODA Z BREZPOSELNI MI OSEBAMI V ZVEZI Z AKTIVNIM ISKANJEM ZAPOSLOTITVE

Po prijavi v evidenco brezposelnih oseb zavod z brezposelno osebo dogovori vsebino zaposlitvenega načrta.

V skladu s 113. členom ZUTD je zaposlitveni načrt pisni dogovor med brezposelno osebo² in zavodom ali drugim izvajalcem ukrepov, v katerem skupaj:

- opredelita zaposlitvene cilje;
- časovno opredelita potrebne aktivnosti brezposelne osebe pri iskanju zaposlitve in vključevanju v ukrepe APZ z namenom čim hitrejše zaposlitve brezposelne osebe;
- opredelita migracijsko območje iskanja zaposlitve.

Prvi skrajšani zaposlitveni načrt se za brezposelno osebo pripravi ob prijavi; z njim se opredeli ustrezna zaposlitev za osebo in način njenega aktivnega iskanja ter druge obveznosti. Ob tem se tudi oceni, ali je poglobljeni zaposlitveni načrt zanj treba pripraviti takoj ali kasneje, v obdobju, predvidenem z doktrino dela iz 79. člena ZUTD, najkasneje pa v štirih mesecih po prijavi.

Nadalje 35. člen pravilnika določa, da se zaposlitveni načrt izdela z namenom in ciljem izboljšati zaposlitvene možnosti brezposelnih oseb. Zaposlitveni načrt je pisni dogovor zavoda in brezposelne osebe, v katerem skupno opredelita zaposlitvene cilje in načrtujeta potrebne aktivnosti za njegovo čimprejšnjo zaposlitev. Z zaposlitvenim načrtom se brezposelna oseba in

² Zaposlitveni načrt se pripravi tudi za prijavljene iskalce zaposlitve, katerih zaposlitev je ogrožena, vendar ti niso prijavljeni v evidenci brezposelnih oseb (ampak v evidenci iskalcev zaposlitve), zato se za potrebe tega pojasnila omejujemo le na brezposelne osebe.

zavod na podlagi ocene o zaposljivosti in zaposlitvenih možnostih osebe na območnem ali nacionalnem trgu dela ter potrebe po vključitvi v ukrepe na trgu dela, ki se sprejme v procesu kariernega svetovanja, dogovorita za način in intenzivnost aktivnega iskanja zaposlitve in za vključitev v ukrepe na trgu dela. Na podlagi 37. člena pravilnika se prvi skrajšani zaposlitveni načrt za brezposelno osebo pripravi neposredno po prijavi v evidenco ali čim hitreje po prijavi. 38. člen pravilnika določa, da se zaposlitveni načrt spremlja in dopolnjuje na vsaki svetovalni obravnavi pri osebnem svetovalcu. Za vsako novo dogovorjeno aktivnost pri iskanju zaposlitve ali vključevanju v ukrepe APZ zavod izdela nov zaposlitveni načrt; če je na svetovalni obravnavi ugotovljeno, da dopolnitev ali sprememba aktivnosti v zaposlitvenem načrtu ni potrebna, se aktivnosti prenesejo v nov zaposlitveni načrt, v katerem se določi nove roke za realizacijo aktivnosti in naslednji termin svetovalne obravnave.

S podpisom zaposlitvenega načrta podpisnika prevzemata vse iz njega izhajajoče obveznosti, in sicer obveznost:

- osebnega svetovalca, da bo spremljal izvajanje dogovorov v zaposlitvenem načrtu, v aplikacijo, s pomočjo katere zavod spremlja aktivnosti iskalcev zaposlitve, sproti beležil obvestila o izpolnjevanju aktivnosti ter druga obvestila, prejeta s strani iskalca zaposlitve, pravočasno posredoval informacije o prostih delovnih mestih in ostalih možnostih zaposlitve ter posredoval zaposlitev in izvedel postopke za vključitev v načrtovane ukrepe na trgu dela in
- brezposelne osebe, da bo v dogovorjenih rokih izpolnjevala vse aktivnosti, ki izhajajo iz zaposlitvenega načrta ter bo sproti in pravočasno obveščala osebnega svetovalca o spremembah, ki otežujejo ali preprečujejo izpolnitev dogovorov iz zaposlitvenega načrta z opozorilom na posledice opustitve dogovorjenih aktivnosti.

40. člen pravilnika nadalje določa, da v primeru, ko soglasje o vsebini zaposlitvenega načrta ni doseženo, izda pooblaščen delavec zavoda brezposelni osebi odločbo, s katero se odloči o vsebini zaposlitvenega načrta, glede katerega soglasje ni bilo doseženo. Če brezposelna oseba odkloni podpis zaposlitvenega načrta, katerega vsebina temelji na dokončni odločbi, jo zavod z dnem odklonitve podpisa preneha voditi v evidenci brezposelnih oseb.

V skladu z 41. členom pravilnika zaposlitveni načrt (skrajšani in poglobljeni) vsebuje naslednje sklope podatkov:

- osnovne podatke o brezposelni osebi,
- opredelitev ustrezne in primerne zaposlitve,
- dogovor o aktivnostih za uresničevanje zaposlitvenih ciljev in rokih za izvedbo aktivnosti,
- dogovor o načinu dosegljivosti,
- druge dogovore ter
- pravni pouk o posledicah podpisa ali zavrnitve podpisa zaposlitvenega načrta in posledicah nespoštovanja sprejetih obvez, datum podpisa zaposlitvenega načrta in podpis obeh podpisnikov zaposlitvenega načrta.

42. člen pravilnika določa načine aktivnega iskanja zaposlitve in migracijsko območje. Obvezni načini aktivnega iskanja zaposlitve so:

- redno spremljanje objav prostih delovnih mest, ki jih objavlja zavod na oglasnih deskah ali na svetovnem spletu,
- pravočasne prijave na prosta delovna mesta v skladu z zaposlitvenimi cilji,

- ustrezno odzivanje na napotnice zavoda ali koncesionarjev, vključno s pravočasno prijavo na prosto delovno mesto,
- udeležba na zaposlitvenih razgovorih na vabilo delodajalca, zavoda ali drugih izvajalcev ukrepov.

Dodatni načini iskanja zaposlitve se dogovorijo glede na zaposljivost brezposelne osebe in glede na njene možnosti dostopa do različnih načinov iskanja zaposlitve. Z brezposelno osebo se lahko dogovori tudi širše migracijsko območje.

Nadalje 44. člen pravilnika opredeljuje razloge za oprostitev aktivnega iskanja zaposlitve. Tako se lahko osebni svetovalec in brezposelna oseba pred nastankom enega od razlogov za oprostitev obveznosti aktivnega iskanja zaposlitve v zaposlitvenem načrtu dogovorita, da je oseba oproščena aktivnega iskanja zaposlitve:

- v času vključitve v usposabljanje in izobraževanje okviru projektov Evropske unije, če je vključitev smiselna po kriterijih, ki veljajo za vključitev v ukrepe APZ,
- v času odsotnosti zaradi osebnih razlogov,
- v času usposabljanja za opravljanje nalog ali opravljanje nalog v rezervni sestavi policije do 30 dni letno,
- v času vpoklica pogodbenega pripadnika slovenske vojske do 30 dni letno,
- v času napotitve pogodbenega pripadnika Civilne zaščite na usposabljanje ali na opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči do 30 dni,
- v primeru pripora, prestajanja zaporne kazni, varnostnega, varnostnega ali vzgojnega ukrepa v trajanju do šest mesecev, če mu z osebnim načrtom po predpisih o izvrševanju kazenskih sankcij ni omogočeno aktivno iskanje zaposlitve in

v drugih utemeljenih razlogih, katerih trajanje ne presega 15 dni v koledarskem letu.

Za opravičljive razloge za opustitev aktivnega iskanja zaposlitve brez predhodnega dogovora v zaposlitvenem načrtu pod pogojem, da oseba obvesti zavod ali koncesionarja v roku 8 dni po prenehanju razlogov in na zahtevo predloži ustrezna dokazila, se štejejo:

- nezmožnost brezposelne osebe za delo iz zdravstvenih razlogov ali nega družinskega člana, s katerim živi v skupnem gospodinjstvu po predpisih, ki urejajo zdravstveno varstvo in obvezno zdravstveno zavarovanje, kar se izkaže s potrdilom ali bolniškim listom izbranega zdravnika,
- drugi utemeljeni razlogi, zaradi narave katerih predhodni dogovor ni bil mogoč.

* Več informacij o pomoči zavoda pri iskanju zaposlitve na spletnem mestu:

http://www.ess.gov.si/iskalci_zaposlitve/pomoc_pri_iskanju_zaposlitve

3. UVELJAVLJANJE DENARNEGA NADOMESTILA ZA PRIMER BREZPOSELNOSTI

118. člen ZUTD določa postopek uveljavljanja pravice do denarnega nadomestila. O pravici do denarnega nadomestila na vlogo zavarovanca odloča zavod. Vloga za uveljavitev pravice do denarnega nadomestila se lahko vloži v pisni obliki na predpisanih obrazcih ali po elektronski poti. Vloga se vloži skupaj z dokazili o izpolnjevanju pogojev za pridobitev pravice, ki jih ni mogoče pridobiti iz uradnih evidenc. Vsebino in obliko obrazcev določi zavod in jih objavi na svoji spletni strani.

V 119. členu ZUTD je določen rok za uveljavitev pravice. Denarno nadomestilo pripada zavarovancu z naslednjim dnem po prenehanju pravnega razmerja, ki je bilo podlaga za obvezno ali prostovoljno zavarovanje za primer brezposelnosti, če se prijavi pri zavodu in vloži zahtevo za uveljavitev pravice do denarnega nadomestila v 30 dneh po prenehanju zavarovanja. Če uveljavlja denarno nadomestilo po tem roku, se skupna dolžina prejemanja denarnega nadomestila skrajša za koledarske dneve, ki pretečejo od 31. dneva po prenehanju obveznega ali prostovoljnega zavarovanja do dneva vložitve zahteve. Navedeni rok ne teče med:

- boleznijo, če zavarovanec po prenehanju delovnega razmerja ni prejemnik nadomestila med začasno zadržanostjo z dela na podlagi predpisov, ki urejajo zdravstveno zavarovanje;
- upravičenostjo do starševskega dodatka;
- vojaško dolžnostjo ter opravljanjem nalog oziroma usposabljanjem za zaščito in reševanje na poziv pristojnega organa;
- prestajanjem pripora oziroma zaporne kazni ali vzgojnega ali varstvenega ukrepa do šest mesecev.

V teh primerih se je zavarovanec dolžan prijaviti zavodu in vložiti zahtevo za denarno nadomestilo v roku 30 dni po prenehanju razloga, zaradi katerega rok ni tekel. Če uveljavlja denarno nadomestilo po tem roku, se mu skupna dolžina prejemanja denarnega nadomestila skrajša za koledarske dneve, ki pretečejo od 31. dneva po prenehanju razloga za mirovanje roka do dneva vložitve zahteve.

* Več informacij o uveljavljanju pravice do denarnega nadomestila na spletnem mestu:

http://www.ess.gov.si/iskalci_zaposlitve/prijava_brezposelne_osebe/denarno_nadomestilo

Analiza predloga in razlogi za njegovo (ne)primernost:

Pod 1. (avtomatična prijava osebe v evidenco brezposelnih oseb z dnem odjave delodajalca iz socialnih zavarovanj iz naslova delovnega razmerja)

Predlog zaradi sistemske neskladnosti ni sprejemljiv. Vpis v evidenco brezposelnih oseb je, poleg možnosti uveljavljanja določenih pravic iz zavarovanja za primer brezposelnosti ter koriščenja storitev zavoda kot pomoči pri iskanju zaposlitve, povezan tudi z izpolnjevanjem obveznosti, ki jih zakonodaja nalaga brezposelnim osebam. Veljavna ureditev tega področja izhaja iz predpostavke, da je temeljni cilj vsakega posameznika, ki izgubi zaposlitev oziroma na drug način ostane brez dela, v čimprejšnji ponovni delovni aktivaciji, po drugi strani pa je slednja tudi v interesu države, saj le-ta za reševanje problematike brezposelnosti namenja visok znesek proračunskih sredstev. Zaradi spodbujanja aktivnosti iskalcev zaposlitve v zvezi z doseganjem zelenega cilja tako država s predpisi določa obveznosti, ki jih morajo izpolnjevati vse osebe, prijavljene v evidenci brezposelnih oseb, ter sankcije v primeru njihovih kršitev. Glede na opisano normativno sistemsko urejenost je potrebno presojo o vpisu v evidenco brezposelnih oseb nujno prepustiti osebni presoji vsakega posameznika, ki se tako svobodno odloči o tem, ali bo poleg koristi, ki mu jih prinaša vpis v navedeno evidenco (t.j. morebitno koriščenje pravic iz naslova brezposelnosti in pomoči pri iskanju zaposlitve), sprejel tudi vse obveznosti iz tega naslova. Ker slednje izključuje vsakršne avtomatizme v zvezi s prijavo v evidenco brezposelnih oseb, predloga ni mogoče upoštevati.

Pod 2. (vabilo brezposelni osebi na razgovor, seznanitev z vsemi pravicami in obveznostmi iz naslova prijave v evidenci brezposelnih oseb ter prenehanje vodenja v navedeni evidenci šele po večkratnem neodzivanju na vabilo ali v primeru odsotnosti predložitve ustreznega opravičila)

V zvezi s predlogom pod to točko ugotavljamo, da je delo zavoda z brezposelnimi osebami normativno pravzaprav urejeno na podoben način, kot ga v predlogu opisuje predlagatelj, pri čemer je potrebno pojasniti, da brezposelne osebe pravice iz zavarovanja za primer brezposelnosti uveljavljajo samostojno v upravnem postopku (torej po lastni odločitvi), v okviru katerega se presoja izpolnjevanje zakonskih pogojev za priznanje posamezne pravice, medtem, ko pomoč zavoda brezposelnim osebam pri iskanju zaposlitve ni vezana na upravni postopek, ampak je zanjo poleg nujne samoiniciativnosti ter ambicioznosti brezposelne osebe značilna visoka stopnja interaktivnosti odnosa med brezposelno osebo in zavodom v odvisnosti od konkretnih okoliščin posameznega primera, pogojena pa je z izpolnjevanjem vrste obveznosti, s katerimi morajo svetovalci zaposlitve brezposelne osebe vsekakor seznaniti ter jih opozoriti na posledice njihovega neizpolnjevanja. V zvezi z navedbami o neseznanjanju brezposelnih oseb z njihovimi pravicami iz naslova brezposelnosti pa poudarjamo, da se sicer zavedamo, da v praksi komunikacija med svetovalci zaposlitve in brezposelnimi osebami večkrat ni povsem ustrezna; razlogi za navedeno so (poleg človeškega faktorja, ki ga je treba vedno upoštevati) različni, kot glavna pa izpostavljamo izreden porast števila brezposelnih v času recesije ob hkratnem upadanju števila prostih delovnih mest ter posledične kadrovske težave zavoda, zaradi česar se je moral le-ta novim razmeram na trgu dela vseskozi prilagajati. Po drugi strani pa je dejstvo, da so razlogi za šum v komunikaciji večkrat tudi na strani brezposelnih oseb, ki seznanitvi s svojimi pravicami in obveznostmi po prenehanju delovnega razmerja posvetijo premalo pozornosti (čeprav imajo za pridobitev potrebnih informacij vse možnosti še pred nastopom brezposelnosti, npr. če ne že pri delodajalcu, pa na spletnih straneh zavoda in drugih spletnih mestih, z naslovitvijo pisne/telefonske/osebne zahteve zavodu ali tukajšnjemu ministrstvu za podajo pojasnila o pravicah, ne nazadnje tudi s pomočjo neformalnih osebnih

stikov in poznanstev ipd.). V primeru, če brezposelna oseba ni računalniško pismena, se lahko neposredno obrne na svojega svetovalca zaposlitve, ki bi ji – v to smo prepričani – na njeno zaprosilo na podlagi razpoložljivih podatkov v konkretnem primeru podal (vsaj osnovne) informacije o zakonski ureditvi področja pravic iz naslova brezposelnosti in iz naslova aktivnega iskanja zaposlitve. V primeru, če brezposelna oseba ne bi bila zadovoljna z delom osebnega svetovalca, pa ima vedno na voljo možnost vložitve pritožbe, ki se naslovi neposredno na generalnega direktorja zavoda.

Ne moremo pa se strinjati s predlogom, da se brezposelnim osebam opustitve izpolnjevanja prevzetih obveznosti iz zaposlitvenega načrta brez posledic v obliki prenehanja vodenja v evidenci brezposelnih oseb opravičijo večkrat, saj menimo, da je na podlagi citirane zakonske ureditve v primeru, če posameznik ne more izpolniti določene obveznosti, več kot dovolj možnosti za pravočasno podajo opravičila in dogovor o naslednjem terminu obveznosti. Opisana zakonska pravila so bila sprejeta z razlogom, saj z vodenjem vsake brezposelne osebe v evidenci brezposelnih oseb nastajajo določeni javnofinančni stroški, ki jih mora brezposelna oseba na drugi strani upravičiti z doslednim izpolnjevanjem vseh obveznosti, ki so ji naložene v zvezi z aktivnim iskanjem zaposlitve, s ciljem njene čim hitrejše delovne aktivacije.

Pod 3. (vzpostavitev sistema samodejnega dodeljevanja pravice do denarnega nadomestila)

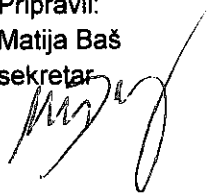
Predlog brez korenitega posega v sistem zavarovanja za primer brezposelnosti ni izvedljiv iz razloga, ker višina vplačil zavarovancev za izplačevanje pravice do denarnega nadomestila za primer brezposelnosti ne zadošča. Prispevek za zavarovanje za primer brezposelnosti je namreč izredno nizek (na podlagi npr. sklenjenega delovnega razmerja znaša prispevek delojemalca 0,14 %, prispevek delodajalca pa zgolj 0,06 % od osnove), zaradi česar se za potrebe izplačevanja pravic iz naslova brezposelnosti v državnem proračunu iz naslova vplačil zavarovancev zbere zgolj približno 8 % vseh sredstev, potrebnih za izplačilo omenjenih pravic, medtem, ko večinski delež potrebnih sredstev zagotovi državni proračun; sistem zavarovanja za primer brezposelnosti torej ne deluje po klasičnem zavarovalniškem principu s sistemom vplačil in izplačil ter tudi nima lastne blagajne (tako kot v sistemih pokojninskega in invalidskega ter zdravstvenega zavarovanja), zato imajo pravice iz zavarovanja za primer brezposelnosti s tega vidika pravzaprav skoraj v celoti značaj socialnega transferja. Z ozirom na navedeno ima država legitimno pravico in tudi obveznost (do vseh davkoplacevalcev), da ob upoštevanju zmožnosti financiranja pravic in spoštovanju vseh sprejetih zavez ter priporočil, ki izhajajo iz članstva Republike Slovenije v EU in mednarodnih organizacijah s področja dela, zaposlovanja in socialne varnosti, za uveljavitev pravic iz zavarovanja za primer brezposelnosti vzpostavi finančno vzdržen sistem pravil, ki določajo pogoje za njihovo priznanje. Ker je izpolnjevanje zakonsko določenih pogojev potrebno pred odločitvijo o dodelitvi pravice še ugotoviti in ker zavod z ustreznimi dokazili o tem ne razpolaga, se navedeno zagotavlja v upravnem postopku z vložitvijo vloge ter predložitvijo dokazil o izpolnjevanju zakonsko predpisanih pogojev za uveljavitev pravice do denarnega nadomestila s strani vlagatelja, kar prav tako onemogoča vzpostavitev morebitnih avtomatizmov pri dodeljevanju pravice.

Dodatno še pojasnjujemo, da se celotna delovno pravna zakonodaja sprejema v soglasju s socialnimi partnerji, zato predlaganih sistemskih sprememb, potrebnih za uresničitev postavljenega predloga (npr. z radikalnim zvišanjem prispevka za zavarovanje za primer brezposelnosti ali določitvijo drugih alternativnih možnosti – poseben sklad za brezposelne ipd.)

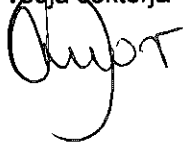
tukajšnje ministrstvo samo na podlagi lastne presoje o upravičenosti predloga niti ne bi moglo izvesti.

Lepo pozdravljeni!

Pripravil:
Matija Baš
sekretar

Petricija Vrečar
vodja sektorja

Damjana Košir
generalna direktorica

VROČITI:

- naslovníku – po e-pošti